

**„EDINOST“**  
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jedenesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 8.— „ „ „ 12.— za leto . . . 18.—  
 Naročnine se plačevati naprej na naročbe brez priložne naročnine se uprava ne ozira.  
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

# EDINOST

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 18. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovano se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulica Molino piccolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odpeta reklama cije se prosto pošilja.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

## Mobilizacija slovanstva.

Bismarckov organ „Hamburger Nachrichten“ udarjajo v jedrno na tisti veliki zvon velenemškega nacionalizma, katerim tako pridno pritrukujejo lističi po razsežni „Ostmarki“. Udarjajo pa na tisto plat zvona, katera nekako razglašajo tisto namišljeno vojno avstrijskih Slovanov proti nemštvu. „Hamburger Nachrichten“ pravijo jednostavno, da so vsi Slovani Avstrije začeli nekako mobilizovati proti Nemcem Avstrije in da ta hrup ne pomeni drugega, nego vojno proti vsemu, kar je nemškega. V prvi vrsti da so se začeli gibati Čehi; za Čehi so prišli Jugoslovani, Slovenci in Hrvatje, in k tem da so se pridružili še Poljaki, katerim je tudi h krati prišlo na misel, da so tlačeni po Nemcih, — vsi ti skupaj pa da hočejo pritisniti grofa Badenija v najbitkejši boj z Nemci in Italijani, iz katerega ni nobene poti zanj, ako noče delati krivice Nemcem in Italijanom.

Ta glas ultranemškega zvona se zares lepo glasi in tudi mi Slovani bi mu smeli pritkovati, da bi, — no, da bi ne brenčal tako nekako — ironični.

Bismarckov organ se nekako hoče posmehovati avstrijskim Slovanom, da si drznejo dvigniti svoje politično orožje proti mogočnim Nemcem, katerim je treba samo zavijati svoj germanski meč, pa odleti Slovanstvu glava, kakor cvetje na travniku, kadar zamahne s koso nemili kosec. On si je tako zvest nemške zmage po vsem svetu, zlasti nasproti „malovrednemu“ slovanstvu, da se mu to naše vrvenje in gomazenje zdi igrača, katero on se svojo orjaško sapo kar popiha s pozornišča, ali pa je jednostavno pohodi se svojim silnim stopalom. Vse to ironično udarjanje na plat zvona se strani Bismarckovega organa je podobno krohotu germanskega graščanstva v srednjem veku, ko je vstajal proti njemu tlačeni slovenski rob.

### PODLISTEK

## Nantas.

ROMAN.  
 Francoski spisal Z.

Ko je Nantas čutil pariška tla pod nogami, domneval si je, da mu je treba samo stegniti roko po njega dostojni službi. Še isti dan je stopil na bojno pot. Imel je priporočilnih pisem, katera je oddal dotičnim osebam; razven tega se je oglašil pri nekaterih rojakih, od katerih se je nadejal kaj podpore. Minul pa je mesec, ne da bi bil kaj dosegel: čas je slabo izbran, dejalo se mu je na mnogih krajih; zopet drugje so mu delali obljube, katerih niso izpolnili. V tem se je njegova denarnica praznila zelo hitro, ostalo mu je še komaj dvajset frankov. S temi je moral živeti še ves mesec. Užival je samo suh kruh, lazil od jutra do večera po pariških ulicah ter prišel zopet utrjen, potrjen, praznih rok domov, kjer se je v temi vrgel na posteljo. Pri vsem tem ni zgubil poguma, samo neki notranji srd se je kuhal v njem. Usoda se mu je dozdevala nelogična, krivična.

Nekega večera je prišel Nantas domov, ne da bi bil kaj užil. Prejšnji dan je zginil zadnji košček kruha. Imel ni niti denarja niti prijatelja, da bi mu posodil vsaj dvajset sousov. Deževalo je ves dan, tiho in hladno, kakor dežuje navadno samo v Parizu. Velike luže so stale po ulicah. Do kosti premočen je šel Nantas v Bereg in potem v

No, se stališča človeškega čustvovanja bi želeli Nemcem, da se jim ta krohot ne spremeni v kaj drugega, kar bi bilo podobno — joku. Kajti „Hamb. Nachrichten“ imajo prav, ko trde, da Slovani mobilizujemo na vseh črtah in da je prišel trenutek, ko nam je prav resno z vojno proti oholemu sovražniku.

Toda tega naj ne pozabi hamburški strije, da mi ne mobilizujemo iz ofenzive, to je: za napad na Nemštvo, marveč, da naša mobilizacija pomeni le defenzivo, to je: odpor proti nemškemu napadu.

V tej svoji mobilizaciji pa tudi hočemo vztrajati in naj velja, kar hoče. Nemci naj si vtisnejo v spomin jedenkrat za vselej, da smo Slovani nehali smatrati njih za „Herrenvolk“, stoječi nad nami, marveč da se po vsem natornem pravu in po pravu naše duševne vrednosti smatramo za njim jednake — da, v nekem pogledu celo za višerodna.

To pa v pogledu na plemenitost naše naravi. Nikdar in nikdo ne more trditi o Slovanih, da bi si bili nadevali pečat krutega barbarstva na čelo, kakor se tega niso sramovali Germani v vseh časih svetovne zgodovine. Ako so torej nastopili časi bližajoče se zmage slovanstva, — in ti časi so sedaj nastopili — tedaj je to za človeštvo zlato znamenje, da so nastopili za isto časi prosvete, kajti le v naravi večih vodilnih narodov leži sreča ali tema vesoljnega človeštva. Slovan je mehke, blage naravi in zato bi njega zavladanje pomenilo le srečo in preporod Evrope, ako je resnica, kar pravi zgodovina, da z civilizacijo izginja krutost in nastopa blagost.

Germanstvo, a rekli bi tudi da romanstvo, je že prestopilo vrhunec svoje slave. Germani so že prekoračili svoj višek. In da si trde o Slovanih, da je že davno dokazano dejstvo, da so le-ti nezmožni doseči več, nego so dosegli, vendar vemo

Montmartre, kjer se mu je bilo nekaj obljubilo. Ali v Beregu je bila služba že oddana, v Montmartru pa njegova pisava ni posebno ugajala. To je bilo njegovo zadnje upanje. Sprejel bi bil vse, ker je bil trdno prepričan, da si o vsakem položaju ustanovi svojo srečo. Saj v začetku ni želel drugega, nego kruha in možnosti živeti v Parizu, da bi, bodisi kjerkoli, polagal kamen na kamen. Počasnega koraka, užaljen v dnu duše, je stopal od Montmartre proti Rue de Ville. Dež je prenehal in množica se je drvila in pehala po hodiščih po opravkih. Nekaj minut je postal pred oknom menjalca; pet frankov bi bilo morda dovolj, da postane gospod vseh teh ljudi; s petimi franki se da živeti teden dni in v teku jednega tedna se zamore spremeniti mnogo. V take misli zatopljenega oškropil ga je mimodrdajoči voz in moral si je obrisati čelo, kamor je padlo nekaj kapljic blata. Sedaj je stisnjenih zob stopal hitreje, ter se komaj premagal, da si s pestmi ni napravil pot med množico, ki mu je delala napoto; to bi ga osvetilo za neumnost usode. V Rue Richelieu bi ga bil skoro povozil omnibus. Na Carroussloven trgu je zavidaje opazoval Tuilerije. Na sv. Petra mostu se je moral umakniti pred elegantno oblečeno malo deklico z ravne poti, po kateri je trdovratno drvil kakor preganjan jelen; to se mu je zdelo vrhunec ponižanja: celó otroci so se drznili postavljati se mu na pot. Ko je konečno pribežal v svojo sobico, kakor pribeži preganjana žival v svoj brlog, da tam pogine, ter se utrjen,

dobro, da Slovani stoprav korakamo proti svojemu vrhuncu sreče in slave.

To je neopovrgljivo dejstvo, ker se vrši po zakonih, veljavnih za razvitje narodov in proti natori je borba nemogoča.

To naj bi sprevideli Nemci v prvi vrsti in sovražniki Slovanstva sploh, ako želó, da se razreši stvar zanje brez blamaže in poloma. Kajti mi Slovani smo se že davno prepričali, da se je v mogotstvo protislovanstva priklatil že — črv razpada. Vse besnenje so le poslednji njegovi pojavi in napor, da bi se vzdržal v kreposti, v superiornosti nasproti Slovanom. Mi Slovani smo prišli do uverjenja, da je ta zapreka, ki nam jo vali pod noge nasprotnik, le ogromno trhlo tnalo, in da orjak, ki vihti nad nami svoj zarjevel meč, ni več oni čili velikan od annu nekdanj, marveč da je že v oni pozni možki dobi, ko se junak naslaja samo še na spominih na svoje nekdanje junaštvo, a da se mu sedaj beli glava.

In „prizadevanje“ naše, da to trhlo tnalo spravimo s poti našega napredovanja v političnem in gospodarskem pogledu — to in nič drugega je naša mobilizacija, to in nič drugega je slovenski boj in nasprotnik naj si izračuna sam, da-li ni ta boj popolnoma opravičen po božjem in naravnem zakonu.

## Politiške vesti.

V TRSTU, dne 7 avgusta 1897.

Res težko je razumeti postopanje merodajnih činiteljev ozirom na naše sedanje vrvenje v Avstriji, ki je nastalo vsled strastnih agitacij Nemcev. Še težje pa je razumeti, ali prav za prav: absolutno demogoče je za nas, da bi razumeli v z r o k e, ki silijo merodajne činitelje do tacega čudnega postopanja. Kako se vedemo mi nasproti državi, o tem ne treba govoriti; še manj pa je treba pripovedovati, kako se vedejo — oni drugi! A vzlic vsej tej jasnosti v mišljenju, čustvovanju

onemogel spustil na stol, opazoval od blata trde hlače in umazane čevlje, od katerih so curljali na tla mali, kalni potoki.

Torej je bilo res vse pri kraju? Nantas si je stavil vprašanje, kakšno smrt mu je voliti. Njegov ponos je ostal neupognjen; dejal je, njegov samomor naj bode kaznen za Pariz. Biti oblast, čutiti v sebi polno možnost in ne najti osebe, da bi človeka spoznala ter mu ponudila prvih pet frankov, katerih mu je treba! To se mu je zdela grozna bedastoča, blaznost in vse njegovo bitje se je v nekem srdu vzpelo po koncu. Srd se je umaknil brezmejnemu obžalovanju, ko je gledal svojo brezposelno roko. Bal se ni nobenega opravičila. Z jednim prstom je hotel gnati svet v gibanje, in sedaj tiči nepoznan v svojem kotičku, obsojen v brezposelnost, uničujoči sam sebe kakor priklenjen lev. Potem pa je postal mirnejši; zdelo se mu je, da je tudi smrt nekaj velikega. Ko je bil še mlad deček, pripovedovali so mu zgodbo o nekem iznajdniku, ki je sestavil čudovit stroj, katerega je nekega dne, razjarjen vsled malomarnosti ljudi, s kladivom razbil na drobne kosce. On je bil podoban temu možu; on je skrival v sebi nove sile, nove moči; bil je mehanizem volje in razumnosti, kakoršen se težko najde, in on hoče ta mehanizem razbiti, ako se njegova glava razleti na cestnem tlaku!

(Pride še.)

in v namenih, opazamo in vidimo vendar-le dan na dan in ob vsaki priliki: tiste „one“ zavijajo skrbno v pavolo, dajim mišljenje in čustvovanje varujejo pred vsako sapico, nas pa — no, o nas so menda uverjeni, da smo bolj krepke, rekli bi kmečke konstitucije, da torej lahko prenašamo tudi burjo in viharje.

Res je sicer, da lojalnosti nas Slovanov ne more porušiti sleherna politiška sapica. Mi nosimo svoje prepričanje v svojih srcih. In tudi svojo udanost in svojo ljubezen. A kar je zapisano v srcih, to je dobro zavarovano proti pogubnim vplivom. Ukljub vsemu temu pa imamo tudi mi svojih trenutkov melanholije, nekakega malodušja. To pa takrat, ko primerjamo sebe z drugimi, in ko primerjamo potem postopanje voditeljev avstrijske politike nasproti nam s postopanjem nasproti onim drugim. V takih trenutkih res skoro ne vemo, ali se nas smatra prav za prav za avstrijske podanike ali se nas smatra za povse nekam drugam spadajoče državljane. Postopanje proti nam je tako, da mora vznjati v nas domnevanje, kakor da nismo iz vrst onih avstrijskih državljanov, katerim je po §. 19 osnovnih državnih zakonov zagotovljena enaka pravica do političnega obstanka. Mi Slovani v Avstriji bi lahko prišli po tem postopanju merodajnih činiteljev do usodnega menenja, da smo brez pomena za to državo. Ako nam n. pr. kdo reče v obraz: „Celje je nemško, Vi Slovenci nimate ondi nobene pravice“, napravljaja na nas utile, kakor da je hotel reči: Celje je avstrijsko mesto in kar je avstrijsko, je nemško, ergo: Slovenci niste Avstrijci, radi tega nimate iskati ničesar v Celju“. — Ali ni tako, nemška gospôda?!

Naslednji čin pa priča še posebno o blagonaklonjenosti vlade Nemcem. Viši policijski komisar v Celovcu je izdal nemškim listom tajni ukaz ministrskega predsednika, tihoči se nemškonacionalnih agitacij. Za kazen je bil ta uradnik premiščen v — boljšo službo! Ako bi bil storil kaj takega Slovenec, ako bi bil postopal na tak način z uradno tajnostjo na š človek, prav gotovo bi se bilo postopalo malce drugače z njim.

Pa naj nam razloži kdo, kaj pomeni vse to! Cesar Viljelm II v Rusiji. V soboto je dospela v Petrov dvor cesarska dvojica nemška. Carska dvojica ruska se jim je peljala nasproti. Pozdrav je bil prisrčen. — Car je imenoval nemškega cesarja admiralom mornarice ruske. Včeraj sta cesar in cesarica nemška obiskovala razne člene carske hiše. Ko sta se vozila po ulicah petrograjskih, vrvela je tam velika množica ljudij. Župan petrograjski je v nemškem jeziku pozdravil visoka gosta. Na velikim banketu je napil car Nikolaj v francoskem jeziku nemškemu cesarju Viljelmu II. in cesarici. Zahvalil je cesarsko dvojico na obisku, na tem novem dokazu starih tradicionalnih vezij, ki spajajo oba dvora. Odnosaji med obema državama so dragoceno jamstvo za vzdrževanje splošnega miru. Cesar Viljelm se je zahvalil najprej na imenovanju admiralom ruske mornarice in je zatrdil potem, da odmeva v njem izražena volja carjeva za vzdržanje miru. Tako hočemo slediti — je rekel nemški cesar — jednemu in istemu čutu ter pospeševati, pod blagoslovom miru, duševni napredek naših narodov. Z vsemi spojinimi silami hočem podpirati Vaše Velikanstvo, da v držimo mir med narodi in ponuditi hočem vso svojo pomoč zoper vsa koga, ki bi hotel kaliti mir. Cesar Viljelm je zaključil svojo zdravico v ruskem jeziku: Pijem na zdravje Njunih Velikanstev, carja in carice!

Vsprejem cesarja Viljelma in soproge v Rusiji je bil veličasten, kar se dostaje vnanjega sijaja. Vsprejeli so ju, kakor se vsprejemajo ljubi in dragi — sorodniki. Drugo je seveda vprašanje, da-li je cesar nemški dosegel tudi zaželeni politiški cilj? Ti zdravilci na sijajnem obedu sti sicer velike važnosti. Sijajna manifestacija sti trdne volje za vzdržanje miru. In Viljelmova napitnica je skoro še bolj izrazita v tem pogledu, nego Nikolajeva. Vprašanje je le — zelo opravičeno vprašanje — v koliko je cesar Viljelm govoril tako iz srčnega nagiba in v koliko le pod utisom odločno in jasno izražene volje carjeve? Car Nikolaj je govoril tako, kakor bi bil lahko govoril do vsakega vladarja: Zahvaljujem se ti, da si me počastil. Želim, da se ohranijo dobri odnosaji med nami v pospeševanje splošnega miru. — Vse drugače, vse

bolj konkretno in odločno, bolj ognjeno je govoril car o priliki obiska našega cesarja. Tedaj se je posebno naglašala jednakost v ciljih in se je v važnih spisih do malih držav na Balkanu določila smer sedanji evropski politiki, sosebno glede vstopnega vprašanja. Sedaj ni beležiti takih važnih zaključkov. Cesar Viljelm je le vsprejel na slovesen način, kar sta sklenila v Petrogradu car Nikolaj in cesar Fran Josip. Le tako daleč sega politiška važnost pohoda Viljelmovga v Rusijo, dalje gotovo ne. V naši sodbi nas ne sme metiti sijaj vsprejema. Na ruskem dvoru je od nekdanj doma najizobraneja gostoljubnost. Tudi manje ljudi, nego je cesar Viljelm, vsprejemajo tam z vsemi častmi. Toda ob vsej tej ljubeznivosti ne pozabljajo tam ni za trenotek na veliki koncept svoje politike. Nemška javnost naj se nikar ne vara v tem pogledu! Nemško časopisje — ki bode gotovo izkoristilo ta obisk na navaden, kolosalen način — bode morda skušalo vzbujati menenje, da je cesar Viljelm dosegel kak uspeh na drugo, poznano bolno stran nemške politike, menenje, da se mu je posrečilo, le za jedno samostopinjno ohladiti čdošaje med Rusijo in Francijo. Ako se Nemci dajo zazibati v to iluzijo, vzbudi jih prav trdo iz prijetnih sanj bližnji prihod predsednika francoske republike na ruska tla. Kakor rečeno: Rusija je zapričela politiko v velikem konceptu, veljavno za daljše razdobje, a taki koncepti se ne spreminjajo sleherni dan. Avstrija — ako hočejo naši državniki — najde pač častno mesto v okvirju te politike, Nemčija pa — ne!

Doli z Sultanom! V Parizu izhajajoči mladoturški list „Mehveret“ je obdolžil Sultana, da je on sam kriv vseh homatij v Orijentu, zlasti pa grozodejstev nasproti Armencem. Urednika lista, Ahmed Riza in Habdi Garen, postavilo je turško poslanstvo v Parizu na zatožno klop, kjer sta se imela zagovarjati zaradi svojih člankov, „razžaljevih“ za Sultana.

Zaslišane so bile tudi priče, med njimi sam Clemenceau, ki so izborno govorile za Mladoturke. Clemenceau je rekel, da so francoski žurnali še huje napadali Sultana, torej tožijo ta dva urednika le radi tega, ker sta Turka. Gladston sam je zagrmel Sultanu v obraz velepomembno besedo. Tudi Rochefort je bil povabljen za pričo, a se je opravičil, ker biva v toplicah. Njegova izjava se je prečitala in v tej izjavi je dejal Rochefort, da je prišel k njemu neki odposlanec Sultanov, da bi pridobil za se „Intransigenta“. Ta odposlanec da je dejal, da bi Rochefort imel dobro družbo, ako bi podpiral Sultana, namreč družbo cesarja Viljelma. Zatoženca sta bila sicer izpoznana krivima, a obtožba ju je pripoznala kakor poštenja a katerih ogorčenost je popolnoma opravičena v očigled armenskim tragedijam. Občinstvo je ploskalo in vzklikalo: Žvela Francija! Doli z Sultanom!

## Različne vesti.

Zgubil se je! Kdo? Slovenski napis s table brivčevega salona nasproti kavarnu Commercio!

To treba zabeležiti! Ako kdo v sedanjih razburjenih časih ne razobesi novega napisa, to naj že bo. Ali snemati napise, ki so bili že leta, ne da bi se bil kdo izpodtikal na tem, tega ne morem razumeti. To pa tem manje, ker ta korak ne more ničesar koristiti lastnikom, škoditi pa — mnogo! Ni ravno malo število Slovencev, ki zahajajo v tobivnico. In le ti so večinoma iz najboljših slojev. Jaz se svoje strani sem sklenil pripomoči v to, da se gospoda lastnika uverita, da jima je dal precej drag nasvet oni dobri prijatelj. Ljudje menijo namreč, da sta g. Moderian in drug odpravila slovenski napis le po — duhtečem vplivu ljubega sosedu.

Nekdo,

ki je mnogo let zahajal v rečeno brivnico.

Zanim vi gostje. Včeraj je dospel v Trst — baron Nataniel Rotschild. Izrael se je radoval: njegov Rotschild se je vozil celó na kolesu! Pa reci še kdo, da ni to izvoljeno ljudstvo! — Včeraj so došli v Trst tudi člani avstrijsko-nemškega planinskega društva.

Iz Barkovelj nam pišejo: Te dni sem, sprehajaje se po naših Barkovljah, vprašal prijatelja, naj mi razjasni, kako da je to, da se v Barkovljah se more kupiti slovenskega časopisa. Odgovoril mi je: da se je bilo poskusilo že s prodajanjem „Edinosti“, a da se ni izpla-

čalo, ker naši ljudje da ne čitajo radi. Ta odgovor me sicer ni zadovoljil nikakor, toda obmolnil sem vendar! Tem bolj sem se pa začudil, ko sem dospel do farne cerkve, glavnega zbirališča naših ljudi, in sem zazrl tam napis: „Qui si vende il Mattino a soldi 2“.

To mi ni šlo v glavo. Ako naši ljudje ne čitajo radi, kako to, da se izplača prodajanje „Mattina“? Kdo čita ta list? Koliko oseb je v Barkovljah, ki umejo čitati italijanski, in ki bi tudi res umele to, kar so čitale? Rad bi vendar poznal vse tiste, ki kupujejo „Mattino“. Nikar naj se ne zatajujejo! Mi jim gotovo ne storimo nič slabega, ali dobro bi bilo vendar, ako bi se poznali med seboj.

Barkovljan.

Davek o pridobnini. Kraj, kjer se odmerja davek. V novem zakonu je zmagalo načelo decentralizacije. Navadno se bode odmerjal davek za vsaki kraj in podjetje posebej. Ako je več takih podjetij v enem kraju, potem se jim odmeri davek jednotno. V večih mestih, obsezojočih več davčnih občin (okrajev), so poslovanja jednega podjetja obdačijo vsako zase.

Ako ima glavni zavod še kako stransko delavnico, ki pa je tako nerazdružno spojena z glavnim zavodom, da ni mogoče pogoditi srednjega dohodka stranske delavnice, tedaj se odmeri davek jednotno, potem pa se razdeli na obe podjetji. Ako ima kdo raznih obrti v enem in istem lokalu, n. pr. prodajalnico in gostilnico se odmeri davek jednotno. Davkoplačevalec pa zahteva lahko, da se davek razdeli na obrti.

Pritožba zoper odmerjenje davkov. Proti plačilnemu nalogu o pridobnini, ki se v bodoče izda vsako leto, mereta se pritožiti obdačenec in tudi predsednik komisije za pridobnino. Ta pritožba more biti naperjena proti obveznosti za plačevanje davka, proti odklonitvi oproščenja, proti odmerjenju odkazanega davčnega stavka in proti izračunjenju naloženega davčnega zneska. O pritožbah te poslednje vrste (pogreški v računanju) lahko že davčna oblast 1. instance popravi pogreške, ne da dalje predloži pritožbo. V vseh drugih slučajih odloča o pritožbi deželna komisija. V to komisijo volijo trgovinske zbornice po jednega člana, od ostalih imenuje polovico finančni minister, drugo povico pa deželni zbor. Proti odloku deželne komisije je davčnemu obvezancu in predsedniku odprta pot pritožbe na upravno sodišče.

(Pride še.)

Iz Sežane nam pišejo: V naši sredi biva že nekaj dni Don Jurca. Med tukajšnjimi letoviščniki tržaškimi — neopisno veselje. V nedeljo je bila kratka sv. maša ob 9. uri zjutraj, katere je bil po večem deležen ves Izrael. Slavni lekar Prendini je delal na senzacionalen način reklamo med letoviščniki za to mašo. Ljubko stiskanje rok tržaških, golobice od don Jurca vzbujajo posebno zanimanje. Srečna Sežana! Ne vemo, kaj poreko Tržačani, ker je don J. molil Česčeno Marijo slovenski. To je pač neodpušna pregreha v očeh „Piccola“ in „Indipendenteja“. In gosp. Jurcu menda ni vse jedno, kako mislita o njem imenovana od Slovencev primerno — spoštovana glasila.

Stvar je taka, da smo res nekako v nejasnem gledé namenov, ki so velečastitega gospoda Jurca doveli sem gori v takomenovano metropolo kraško. Po prisrčnem stiskanju rok, po žarečih licih in iskričih se pogledih naših letoviščnikov smo morali soditi seveda, da je gospod Jurca došel sem gori kakor feldpater krivonose in krivonoge vojske — „Piccolove“. Ali slovenska molitev gosp. Jurca nas je zmešala nekoliko v naših ugi-banjih. In sedaj res ne vemo, da-li je velečastiti došel obiskat nas nerodne in okorne Kraševce, ali pa gladke in od slavne kulture od vseh strani obilzane letoviščnike — obojega spola?!

Glas iz občinstva. Gospod urednik! Ker čitam v Vašem cenjenem listu že parkrat zaporedoma „glasove iz občinstva“, navelo me je, da se tudi jaz oglasim z malo netico o neki zelo potrebni stvari. Sicer nimam mnogo upanja, da bi taki glasovi v Vašem listu zares kaj pomagali, posebno ne v zadevah, s kakoršnjimi se bi imel pečati naš slavni magistrat. Kajti, povejte Vi v Svojem listu še tako resnico, magistrat se ne bode oziral nanjo, zato, ker ste jo povedali Vi. Vender taki „glasovi občinstva“ kažejo svetu nekaj odsev razmer, kakoršne vladajo v Trstu v gospodarskem in zdravstvenem obziru.

No, danes imam na srcu neko izredno stvar, ki se tiče osobito nas Slovencev. In to so slovenske krčme. V Trstu imamo zelo malo izključno slovenskih krčem, to je krčem, katere bi smeli priporočiti slovenskemu občinstvu, prihajajočemu v Trst.

Slovenec, ki prihaja v Trst, a ne zna italijanskega jezika, zajde čisto k Italijanu ali k Nemcu. Pri poslednjem se še nekako izhaja, ker Nemci vsaj v Trstu ne kažejo tistega sovraštva, kakor n. pr. v Celju, kjer se mora človek bati, da mu v krčmi ne zavdajo, ako naroči slovenski, zato pa so tukaj Italijani tako sovražni Slovincem, da se ti le z bojaznijo podajajo v krčme Lahov. Vedno se mu je bati, da mu zamerijo, ako spregovori slovenski. Naravnost rečeno, je to zelo mučen položaj, ako gost ne zna italijanski, krčmar pa slovenski ne, ali pa noče znati. Kako živo čutimo torej v Trstu potrebo izključno slovenske krčme, ki bi ustrezala vsim zahtevam modernega gosta.

Toda kdo je, ki bi se tega lotil?

Mislili smo že na vipavsko vinarsko zadrugo, da bi ona storila ta prepotrebni korak. Morda bi se pa tudi našel kdo iz središča slovenske domovine, ki bi prišel v Trst odpreti slovensko restavracijo, mislim, da bi mu ne neslo slabo, vsaj bi hodili skoro povprečno vsi k njemu, ako bi ustregel. Seveda Slovenec mora biti nasproti svojim istotake soliden, kakor proti tujcu — gost je gost. Jako želeli bi bilo torej, da se to vprašanje kmalo reši, še pred zimo. Prej, ko dobimo svoj „Narodni Dom“, v katerem bode seveda slovenska restavracija, mine gotovo še nekoliko časa in Slovenci moramo biti brez svojega krčmarja. — No, slovenski krčmar mora biti pa tudi sam navdušen narodnjak in ne tak, kakoršnega sem imel priliko spoznati nedavno v okolici tržaški. Tu sem se zares začudil!

Človek, ki je slovenske krvi in ki tudi povdarja vedno, da se noče nikoli izneveriti svoji narodnosti, takorekoč skoro slišati noče o Slovincih. Kaj so se mu zamerili Slovenci? On toži, da ga ignorujejo in ako bi ne bilo „triestinov“, bi moral poginiti. Meni se seveda tu dozdeva nekaj, namreč, da ga je že navdal italijanski duh, kakor mnogo drugih pred njim in da je on svojo slovensko narodnost že izdal, čeravno to zanika glasno. In tako zahajajo k njemu čedalje bolj Italijani, Slovenci se pa odmičejo. Po vrhu pa ta krčmar še pravi, da mu ni dosti na tem, ali pride kak Slovenec k njemu ali ne. No, na njegovi in njegovih ljudi postrežbi se ta mržnja dobro pozna. Ali ni to žalostno, gospod urednik?

Razpored veselici, katero priredi „Slovensko pevsko društvo“ iz Trsta dne 15. avgusta t. l. ob priliki izleta v Vipavo: 1. „Naprej“, udarajo tamburaši. 2. Brajša: „Koračnica“, (posvečena društvu) možki zbor. 3. Bartl: „Oj planine“, mešani zbor. 4. Tamburanje. 5. F. S. Vilhar: „Hrvatska Davorija“, možki zbor spremljevanjem godbe. 6. „Pozdrav“, mešani zbor. 7. Tamburanje. 8. M. Hubad: „Narodne pesmi“, a) možki zbori, b) mešani zbori. 9. Tamburanje. 10. F. S. Vilhar: „Slovenec in Hrvat“, možki zbor. — Ustopnina 30. nvč. Posebni sedeži 20 nvč. — Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Ako bi želel kdo nepevec, udeležiti se tega izleta, prijavi naj to v Dolencevi tiskarni najdalje do jutri zjutraj.

Štrajk. Včeraj so zborovali mizarski pomočniki. Sklenili so, da je vsprejeti ponudbo gospodarjev 10% poboljšek plače. Vsa razprava je napravila na nas utis, da so zborovalci sami komaj čakali, da morejo zopet na delo. Saj je namignil eden govornikov, da je na zborovanjih minolega tedna manjkalo najmanj polovica delavcev, ker so najbrže — delali. Zakaj naj bi — je vskliknil — samo nekateri trpeli na posledicah štrajka, med tem, ko si drugi služijo kruh?

Pekovskim pomočnikom! Dasi prepozno, post festum, vendar priobčujemo tu pismo, ki smo je prejeli minole sobote:

Prosim Vas, dovolite mi nekoliko prostora v tem cenjenem listu. Zapisati mi je nekoliko opomina do pekovskih pomočnikov.

Pomočniki naj le gledajo, da ne zaidejo v zanjke, iz katere jim ne bo več rešitve. Govori se, da pekovski pomočniki s pomočjo nekega velikega trgovca (morda Žida?) prevzamejo pečr tverdke

Tiani & C. v ulici S. Marco. Tam bodo pekli kruh in ga petem razprodajali po mestu. To bi kazalo seveda na veliko dobrohotnost mestne gospode do pekovskih pomočnikov. Ali mi, ki dobro poznamo srca in obisti te gospode, mi ne moremo verjeti v tako dobrohotnost.

95% pekovskih pomočnikov so Slovenci; in mestna gospoda da bi mislili odkritosrčno z njimi? Verjemi to, kdor more, jaz ne morem. Že na to bi morali opomniti pekovske pomočnike, da jim Italijane urivajo za voditelje. In to strastne Italijane. Dal Bog, da bi ne bilo tako, ali jaz se bojim, da po otvorjenju peči v ulici S. Marco pridejo naši delavski pomočniki — ob delo. Ne takoj in ne hkratu. Za to so preprevidni voditelji in z njimi združena mestna gospoda. Ampak nekoliko kasneje in polagoma. Izgovori in prilike se najdejo pozneje. In če ne pridejo sami, pa si jih pričarajo. Saj je tudi podraženje kruha na 26 nvč. prišlo po umetni in zavratni agitaciji in s podraženjem je prišel zaželjeni poved mestnemu magistratu, da je mogel poseči vmes, češ: jaz moram skrbeti za blaginjo prebivalstva!

Pomočniki! Pomislite le, koliko je Vas, a oni bodo potrebovali le kakih 100 delavcev! Vrstiti se boste morali menda. Sedaj pa pomislite sami, da-li bode moglo biti to na Vašo korist? In ali imaste garancijo, da še tistih 100 ne nadomestijo danes ali jutri z — Italijani? In tudi če Vas ne preženejo, sklicevali se bodo na ponudbe Italijanov in Vam — diktirali plačila! Jaz sem prepričan, da je to njih pravi in končni namen. Saj so že jeli premišljati, kako bi slovenske delavce spravili čez prag občine tržaške, predno stopi v veljavo novi zakon o domovinstvu. Kakor vse Slovence, delujoče, odpravili bi radi tudi — vas pekovske pomočnike.

Kakor človek Vaše krvi Vam svetujem: ne dajte se zavesti, pogodite se s svojimi gospodarji! Le-ti nam gračo že sedaj na roko! Magistratni komisar seveda postopa tako, da je videti, kako neljubo bi mu bilo, ako bi prišlo do sprave. To mi daje mnogo misliti. Vsakako pa kaže to, kako rad ima Slovence tudi on, da-si bi hotel veljati za — klerikalca!

*Pekovski mojster slovenske krvi.*

Iz Pulja nam pišejo: Ker je že navada, da se oh zvršetku vsakega šolskega leta piše o tem ali onem gimnaziju, o njegovem napredku, o številu dijakov itd., tako tudi jaz navedem tu par vrstic o puljskem gimnaziju, zaradi tega tudi mi ne zadržimo. Slabo bi bilo, da bi se nič ne slišalo o tem gimnaziju, ki toli požrtvovalno goji mladino „di puro sangue“. Gospod urednik! — Gotovo ste slišali, da so se naši prvi italijanski maturantje zelo „zrisali s tem, da so za „blagi namen“ darovali društvu „Lega nazionale“ 86 kron. — No, pa naj zdaj reče kdo, da puljski gimnazij ni čisto italijanski, — namreč, da so dijaki sami Italijani. — Po številu kron bi lahko sodili to. — A ni tako! To je samo slepilo za take, ki ne poznajo razmer. Šestinsosedeset kron, — to je po mojem računu, ker sem že star in se s kronami dobro ne razumem: 43 gld. av. vr. Ti so pa segli globoko v žep. Šmenta, sem si mislil, da bi bili naši maturantje tako dobro podkovani, to bi bilo denarja za družbo sv. Cirila in Metoda. Čital sem, da so jih italijanski časniki hvalili radi te velike požrtvovalnosti in jih navajali kakor izgled, kateremu so sledili drugi.

Kakor sem že omenil, ljudje utegnejo misliti, da je to svoto zložilo najmanj kakih 20 „junakov“; v resnici pa so bili samo 4, ker več italijanskih maturantov sploh tukaj ni bilo. Pa tudi ni lahko, saj njihovi očetje mnogo zaslužijo, — ne od „polentarjev“, ampak od Hrvatov.

Gospod urednik! — Vem, da Vam je prostor pičle odmerjen za take dopise in radi tega završujem za danes. Ako pa morda drugokrat dobim prostorčka v Vašem cenjenem listu, povem še več in marsikaj novega. Saj smo v Istri, in tukaj ne manjka novic, ki pa niso vsikdar všeč vsem. Pisal bodem še o gimnaziju, g. ravnatelju, o nekem profesorju, ki se je izrazil, da so v sredini Istre sami „barbari“; potem o vedenju italijanskih dijakov, katere naš ravnatelj nazivlje „eine Zierde des Gymnasiums“ itd. itd.

Ja v Kopru in Pulju se lahko dogodi mar-

sikaj in nihče ne ve ničesar o tem. Smo pač blizu barbarije — toda te barbarije se ne sme iskati v sredini Istre. Gospod urednik! Ali odide naš preljubljeni deželni nadzornik? Če je to res, potem bi pisal tudi jaz kaj za slovo. Saj dobro in srečno pot bi mu privoščil!

Perdu.

Od nekod. (O učiteljskih razmerah na Tolminskem). Pišejo nam dne 8. t. m.: Potovaje po Soški dolini, vprašal sem v mnogih krajih in več različnih oseb, je-li vse res, kar se piše o učiteljskih razmerah na Tolminskem. Prepričal sem se, da je vse gola istina, kar je razvidno med drugim tudi iz sledečega:

1. Nekdo mi je pokazal šolskega nadzornika g. Frana Pominka pisma na „Učit. društvo“, v katerih imenuje učitelje - družbenike hudobne lažnjivce, Don Quiscote i. t. d.

2. Njegov, t. j. okraj. šol. sveta pisar, plemeniti g. Zierfeld, je imenoval učitelje v okraju pa „pantalona“. Hm! Jabelko ne pada daleč od debla. Učiteljsko društvo je vložilo po dr. Trillerja sodnijsko tožbo proti omenjenemu psovalcu. Kar se ne stori, se tudi ne izve. —

3. Zopet drugi mi je kazal odlok okrajnega šolskega sveta, da sadjarstvo, živinoreja itd. niso po učnih načrtih v nikakoršni zvezi z ljudsko-šolskim poukom!

4. Kaj pa še-le odlok okrajnega šol. sveta zaradi šolskega stanovanja v Kobaridu! Ni verjetno, da bi okraj. šol. svet sklenil kaj takega v vsem obsegu. Čudil sem se, kedo in iz katerega namena zamore, recimo najprijaznije, napisati na potrpeljivi papir toliko brezpotrebne. Dotična pisma in odloke sem prepisal.

5.) Kar je „Slov. Narod“ poročal, namreč da predsedniki kraj. šolskih svetov ne dobivajo povračila za nakupljenja drva, učiteljice ročnih del ne svojih nagrad, da se učiteljem ne nakazuje po novem šolskem zakonu mali priboljšek itd., je tudi, žalibog, britka resnica. Tudi neki g. duhovnik, učitelj na šoli za silo, ne dobiva že več časa nagrade. Na Tolminskem so res žalostne šolske in učiteljske razmere!

Vedeževalka V Ljubljani se klati neka „vedeževalka“ (ki pa najbrže ni naše narodnosti), katera izvablja lahkovernim ljudem na sleparsk način več vsote denarja. Baba si da zaviti v ruto denarje, katere je plačala njena žrtev in pri tem mrmra nekaj nerazumljivih besed. Potem zahteva, da dotični, kateremu vedežuje, stopi na jajce, iz katerega kaže baba na neko reč podobno mrtvaški glavi. Potem jemlje v roko kost in dela žujo križe po zraku in godrnja zopet neke besede. Ljudje so tako neumni, da jim še imponuje vse to sleparenje in je imajo res za „copranje“. A sleparka si daje dobro plačati to copranje in je izvabila že nekaterim po 5 do nad 50 gold. denarja. Policija jo zasleduje in se jej najbrže posreči, ujeti tico v past. Čas bi res bil, da bi oblasti še strože gledale na take ljudske pijavke, nego so dozdaj. Kajti še mnogo se jih klati po svetu in se rede ob nevednosti priprostega ljudstva.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so v zadnjih treh tednih poslali: Ženska podružnica v Kranju po blagajničarici gospej Mariji Drukar 79 gld. — Č. g. Ivan Podboj, župnik v Planini, iz družbinega nabiralnika v župnišču 3 gld. 75 nč, — Gld. Ljudmila Mankoč-eva, blagajničarica ženske podružnice v Trstu, letnine 131 gld. 70 nč., Čiril Metodskega daru 130 gld. 91 nč., drugih darov 177 gld. 39 nč., skupaj 440 gld. — Slavno pevsko društvo v Celju 10 gld. kot prestanek zbirke pri Ciril Metodskem kresu. — Č. g. J. Tomazič, mestni župnik v Škofji Loki, 5 gld. — Volilo č. g. Jož. Škerbinca, župnika v Vogerčah, 90 gld. — Po blagajniku g. Fr. Hraševcu od izvenakad. podr. v Gradcu 19 gld. in 8 gld. iz nabiralnika pri narodoljubni obitelji Franjci Zabred. — Moška podr. v Kranju 56 gld. — Moška podr. v Trstu 83 gld. 62 nč. kot dohodek veselice dne 4. julija, 87 gld. kot dohodek veselice dne 11. julija in več drugih dohodkov, skupaj 400 gld. — Mariborska podružnica po g. prof. Bl. Mateku 165 gld. 80 nč. — Podr. v Selcih 14 gld. 20 nč. Podr. za brdski okraj 63 gld. 30 nč. in iz nabiralnika v Zlaparjevi gostilni v Lukovici 2 gld. 10 nč., skupaj 65 gld. 40 nč. po č. g. župniku F. Kaduncu v Krašnji. — Č. g. I. Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani, 5 gld. mesto venca na krsto pok. Janku Kesniku. — Volilo pok. č. g. Jožefa

Hajseka, vpok. duh. v Škalah, 92 gl. 70 nč. — Slavno slovensko bralno društvo v Litiji po g. J. Gregorčiču 100 gl. pokroviteljnine, namreč 47 gl. je čistega dohodka od „Slavčeve“ slavnosti v Litiji in 53 gl. so darovale litijske Slovenke mesto trak na „Slavčevo“ zastavo. — Spreobrnjen Tržičan 1 gl. — Č. g. Val. Bernik, župnik na Holmen, dar 3 gl., ker so se srečno izvršile cerkvene poprave. — Č. g. Rade Maržidovšek, c. kr. voj. duhovnik v Mostarju, 3 gl. — Šentpeterska moška podružnica v Ljubljani 78 gl. 40 nč. — Na dijaškem komezu v Ljubljani nabral g. Perč. 29 gl. 42 nč. — Šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani Ciril-Metodovega daru 22 gl., letnine 44 gl. 68 nč., dar šentjakobskih Mohorjanov 67 nč. in iz nabiralnika v trnovskem župnišča 3 gl. 39 nč., skupaj 70 gl. 74 nč. — G. Jos. Vertovec v Vel. Žabljah 1 gl. 40 nč. — Podr. v Šempasu 5 gl. — Moška pod. v Prvačini po č. g. Bevku 21 gl. — Premška podružnica po č. g. župniku Križaju 5 gl., — Rožeška podr. na Kor. po g. J. Paulu 21 gl. — Moška podr. v Kamniku po g. blagajniku J. N. Sadnikarju 50 gl. — Ženska podr. v Kamniku po g. blagajničarici F. Karolinik-ovi 38 gl. 45 nč. — Podr. za Pliberk in okolico v Šmihelu 12 gl. 50 nč. — Slava večnemu Bogu, ki je dal toliko rodoljubja in požrtvovalnosti Slovincem! Bratje in sestre, naprej do zmage!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Vlaka trčila skupaj. V noči od 6.—7. sta blizu Heba trčila skupaj dunajski brzovlak in praški osebni vlak. 14 oseb je bilo lahko ranjenih.

Strokovna razstava v Pragi. Drugo leto bode v Pragi velika strokovna razstava, katero priredi „Društvo inženirjev in arhitektov kraljestva Češkega“ v družbi s praško obrtno in trgovinsko zbornico od časa 15. julija do 15. septembra 1898. — Uprava bode izključno češka.

Sodne razmere v Italiji. Kako malo se imamo čuditi Italijanom v Trstu, kadar jim je do tega, da kažejo svojo strankarsko strast, nam priča izborna slička iz dežele limonov in pomaranč.

V Potenci na Laškem. Osem posestnikov iz Givia del Calle, med njimi strije jednega poslanca od vladne stranke, so bili zatoženi umora na političnem nasprotniku Vincencu Taranto. Uplivni sorodniki zatožencev so vse poskusili, da bi osvobodili iste, da, ustanovili so se celo posebni časniki ki so skušali pridobiti javno menenje za obtožence. Naposled so se dosegli, da se je premestil državni pravdnik, ki je vodil zatožbo. V dan razprave pa so navalili pristaši obtožencev na porotnike in jim grozili, da jim pomore, ako obsodijo zatožene. Vendar se porotniki niso uklonili. Jeden obtožencev je v zadnjem trenutku začel kričati v dvorani in imenoval še mnogo družih sokrivcev iz boljših stanov.

Zagovornik je predlagal naj se porotniki še enkrat podajo na posvetovanje; in ko se je zgodilo to, navalili so razdivjani ljudje na isto sobo, razbivali po vratih, plezali na okna in pretili porotnikom s smrtjo. Ko pa so se ti vrnili v dvorano, razglasil je predsednik razsodbo in vsi obtoženci so bili — oproščeni. Take so sodne razmere v blaženi Italiji. Ali je pričakovati kaj drugega od — take krvi.

## Naše polemike.

II.

(Dalje.)

Gosp. Viktor Bežek je rekel, da bi on žalil rad svojega sotrudnika, ko bi ga jaz imenoval „vseučiliščnika“ kajti prvi dve tretjini spisa, objavljeni v „Edinosti“ sta bili namenjeni za „Ljublj. Zvon“; saj sem rekel v opazki, da se od uplívne strani (od g. Bežka) smatra to razžajenjem; to ni zraslo na moji nji.

Gosp. Vidic misli, da sem ponosen na doktorja indologije. Ko sem februarja 1884. l. šel z Dunaja po dovršenih študijah, je pisal češki list „Vidensky Věstnik“, da sem bil v dunajskih slovanski krogih priljubljen zaradi mimočadne (izvenredne) skromnosti. Prav nasprotno so sodili ljudje, ki so me poznali bolje iz parletnega osebnega občejanja.

„Zelenec“ ni nobena psoka, sicer bi morala biti psotka tudi „Gründentschland“, tudi s to be-

sedo nisem hotel zadeti vsega mlajšega naraščaja. Nadarjen propovednik, ki je čital mnogo, že dijak lahko objavlja lepe proizvode, lep dokaz je Jurčič; za kritikovanje pa je treba resnih in obširnih študij ter blagotno uvažanje naših dejanskih in šibkih razmer. Levstik je dijak, Koseskega ocenjeval ali on, dijak, svojih ocen ni objavljaj. Sploh je, kolikor je znano meni, v zadnjih 50 letih našega slovstvenega delovanja to prvi slučaj, da znanstveno — poučne spise našega jedinega zavoda kritikuje doktorand — da ne rabim več neprijaznega izraza: „vseučiliščnik“.

Ni istina, da sem hotel zadeti vse mlajše slovstvenike; to je uprav glavni namen moje knjige — kar sem omenil tudi v svojem spisu — naše pesnike in propovednike od 1870. l. sem, s katerimi smo stopili v svetovno slovstvo, postaviti v pravo luč. Ponavljam: namerjaval sem pisati do 1895. l. torej uprav celih 25 let, a žalibože prišel sem samo do 1890. l. tega nisem kriv jaz, nego krive so temu razmere. V tej dobi ni iskati „Zelenec“. Warum denn in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah!

Glavni „argument“ Glaserjev pravi g. Vidic, je moja mladost, ker mi ni mogel stvarno prekosloviti. O sancta simplicitas! Dokazal sem mu, da on niti razločevati ne zna kompilacij od prvih samostalnih del; njemu je literatura „psihološki roman“. Če kdo producira taka monstra, in se trdi, da mu stvarno nisem mogel do kože, potem seveda ni več govoriti. Sklicuje se na svoja štiri leta sredi duševnega gibanja živahnega mesta, da prijateljski občuje s priznanimi učenjaki, da se je bavil z literarno historijo in da je zdaj gotovo tako zmožen soditi, kakor bo čez par mesecev, kadar bo namreč soplel v kakem malem mestecu. Odkar sem jaz dovršil gimnazijo, niso minola 4 leta nego minolo je 32 let in sem jih gotovo porabil tako temeljito kakor gospod Vidic. In za pet ran božjih ali on ne more živeti, da bi ne sodil drugih ljudi! On sodi tudi zavod, namreč „Slov. Matico“ ne samo osebo.

Gospod Vidic pravi, da mora biti kritika stroga; priznavam rad, da bodi kritika stroga v velikih kulturnih narodih z mnogimi pripomočki, n. pr. o Ruskih in Nemcih v katerih je jezik zagotovljen na vse strani. Kaj pa hočete s strogo kritiko v Slovincih, ki bijemo boj za življenje in smrt! (Pride še.)

## Najnovejše vesti.

Budimpešta 8. Seje srbskega narodno-cerkvenega kongresa so preložene na nedoločeno čas.

Madrid 8. Nek anarhist je umoril ministerskega predsednika Canovas-a s tremi hiter iz samokresa.

Madrid 9. O umoru ministerskega predsednika se čujejo naslednje podrobnosti: Canovas je sedel na neki klopi in čital časnik, ko se mu je napadalec približal in zavratno trikrat ustrelil nanj. Odvetnik Sorenc je morilca zajel in ga izročil orožnikom. Canovas, zadet v glavo in prai, zgrudil se je pred očmi svoje soproge in umrl čez eno uro in 35 minut, previden se svetotajstvi. Morilec Michele Golli je iz okraja Neapeljskega. Zaradi revolucionarskih spisov je bil v Italiji obsojen v zapor, a posrečilo se mu je ubežati iz ječe. Za tem je prebil nekaj časa v Barceloni, kjer je zahajal v uredništvo lista „Sciencia Sociale“. Na to je potoval po Francoske, Belgiji in Angliji in se je mudil početkom meseca julija v Madridu.

Madrid 9. Sagasta je izrazil svoje ogorčenje na napadu na ministerskega predsednika in se stavil kraljici o tej zadevi na razpolago; tudi večina liberalne vladne stranke je ponudila svojo uslugo.

Madrid 9. Sklepa se, da je prišel morilec isti dan kakor Canovas v Santa Agosda. Napadalec se je priznal anarhistom in izpovedal, da je napad vspeh anarhistične spletke.

Madrid 9. Ministerski svet je sklenil provizičnim ministerskim predsednikom razglasiti vojnega ministra Azcanazo.

## Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica: za jesen 11.06 11.07 Pšenica za spomlad 1898 11.02 do 11.16 Oves za jesen 6.10 6.12. — Ra za jesen 8.56 8.58. Koruza za september 1897. 4.92 4.93 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.05—12.13 od 79 kilo 12.15 12.20 od 80 kil. f. 12.20—12.25, od 81. kil. f. 12.25 12.30 od 82 kil. for. — — — — —. Ječmen 6.80 10. — prosa 6.20 6.40

Pšenica: Dobro ponudbo, mlini jako rezervirani, trg mlačen. Prodaja 15000 mt. st. 10 nč. ceneje. Rž 10 nč. ceneje. Koruza mirno. Vreme: oblačno. — — — — —. Noradmiral sladkor for. 11.30 do — — — — —. Novi po f. 11.55. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 34 1/2, 35, Concasse f. 36 1/2, Četvorni f. 37 1/2, v glavah f. 36 1/2—37. — — — — —. Havre. Kava Santos good average za avgust 44.50 za december 45.25 bolje.

Hamburg. Santos good average za september 36.75, za december 37.75 za mare 30.50. za maj 39. — — — — —

## Dunajska borza 9. avgusta 1897.

|                                    | predvečeraj | danes    |
|------------------------------------|-------------|----------|
| Drjavni dolg v papirju . . . . .   | 102.15      | 102.15   |
| „ „ v srebru . . . . .             | 102.25      | 102.25   |
| Avstrijska renta v slatu . . . . . | 123.30      | 123.25   |
| „ „ v trzonah . . . . .            | 101.35      | 101.50   |
| Kreditne akcije . . . . .          | 369. —      | 369.50   |
| London 10 let . . . . .            | 119.45      | 119.45   |
| Napoleoni . . . . .                | 9.52        | 9.51 1/2 |
| 20 mark . . . . .                  | 11.73       | 11.73    |
| 100 italj. lir . . . . .           | 45.25       | 45.25    |

## Za slabotne

bolehave v sled pomankanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.

(Dunajska cesta)

priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gl., pet polliterskih steklenic 4 gl. 50 kr.

## Prva trgovina z oljem v Trstu!

### Velika korist!

### Požiljatve olja od 5 l. naprej.

Usojam si naznaniti svojim p. n. gg. odjemalcem na Primorskem, Kranjskem in Štajerskem, osobito pa gg. trgovcem, kateri si naročajo od 100 kg. naprej, da zaradi močne in razširjene moje trgovine, odlej dobijo naročeno blago na dom v ožnini prosto. Imam blago vselej prve vrste in postrežba je vedno točna, solidarna in poštena. Blago zamenim takoj, ako ne ugaja. Za Trst in okolico prosto na dom od 5 l. naprej, pustivši posodo na domu, brez are!

Cenik: jedilno olje l. 28; fino l. 32; finoše l. 34; najfinoše l. 40; namizno polfino l. 44; nam. fino l. 48; nam. finoše l. 62; nam. najfinoše l. 56; ekstrafino l. 60-64; specialitno olje l. 72-80.

„Svoji k svojim!“ Pričakovaje obilo novih odjemalcev, beležim se zahvalno v naprej s spoštovanjem

Anton Širca, Acquedotto 9.

## NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR, priporoča se toplo p. n. občinstvu za popraviljanje vsakovrstnih ur. Udani Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

### Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridelki.

| Pikol:                       | Koks | 100 K. | Cena   | od for. | do for. |
|------------------------------|------|--------|--------|---------|---------|
| Mandoloni                    | „    | „      | „      | „       | „       |
| svetlorudeči                 | „    | „      | „      | „       | „       |
| temnorudeči                  | „    | „      | „      | „       | „       |
| kanarček                     | „    | „      | „      | „       | „       |
| bohinski                     | „    | „      | „      | „       | „       |
| beli veliki                  | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ mali                       | „    | „      | „      | „       | „       |
| zeleni, dolgi                | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ okrogli                    | „    | „      | „      | „       | „       |
| mešani hrvaški               | „    | „      | 5.25   | „       | „       |
| „ štajerski                  | „    | „      | „      | „       | „       |
| Maslo fino štajersko         | „    | „      | 65. —  | 70. —   | „       |
| Ječmen št. 10                | „    | „      | 10.50  | 11. —   | „       |
| „ 9                          | „    | „      | 12.25  | 12.75   | „       |
| „ 8                          | „    | „      | 13. —  | 13.50   | „       |
| Zelje kranjsko               | „    | „      | „      | „       | „       |
| Bepa                         | „    | „      | „      | „       | „       |
| Krompir                      | „    | „      | 3.20   | 3.80    | „       |
| Proso kranjsko               | „    | „      | „      | „       | „       |
| Leča, kranjska               | „    | „      | „      | „       | „       |
| Spah ogerski                 | „    | „      | 57. —  | 58. —   | „       |
| Mast                         | „    | „      | 52. —  | 54. —   | „       |
| Kava Moca                    | „    | „      | 150. — | 152. —  | „       |
| Ceylon Plant. fina           | „    | „      | 170. — | 171. —  | „       |
| „ Perl                       | „    | „      | 180. — | 182. —  | „       |
| Portorico                    | „    | „      | 154. — | 156. —  | „       |
| Java Malang                  | „    | „      | 130. — | 132. —  | „       |
| Guatemala                    | „    | „      | 127. — | 128. —  | „       |
| San Domingo                  | „    | „      | 130. — | 132. —  | „       |
| Malabar Plant.               | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ native                     | „    | „      | „      | „       | „       |
| Laguayra Plant               | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ native                     | „    | „      | „      | „       | „       |
| Santos fini                  | „    | „      | 108. — | 109. —  | „       |
| „ srednje fini               | „    | „      | 103. — | 105. —  | „       |
| „ srednji                    | „    | „      | 95. —  | 96. —   | „       |
| „ ordinar                    | „    | „      | 88. —  | 89. —   | „       |
| Rio oprani                   | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ najfiniji                  | „    | „      | 106. — | 108. —  | „       |
| „ srednji                    | „    | „      | 97. —  | 98. —   | „       |
| Sledkor Centrifugal I. vrste | „    | „      | 35. —  | 35.25   | „       |
| Concasse                     | „    | „      | 35.50  | 36.50   | „       |
| v glavah                     | „    | „      | 37.25  | 37.75   | „       |
| razkosani                    | „    | „      | 36.75  | 37.25   | „       |
| Biz italijanski fini         | „    | „      | 24.50  | 25. —   | „       |
| „ srednji                    | „    | „      | 24. —  | „       | „       |
| Japan fini                   | „    | „      | 17. —  | „       | „       |
| „ srednji                    | „    | „      | 16.50  | „       | „       |
| Raugoon extra                | „    | „      | 13.50  | 13.75   | „       |
| I.                           | „    | „      | 12.50  | 12.75   | „       |
| II.                          | „    | „      | 10.25  | 10.05   | „       |
| Petrolej ruski v sodih       | „    | „      | 16.50  | „       | „       |
| „ v zabojih od 29 kil.       | „    | „      | 5.50   | 5.60    | „       |
| Olje italijansko najfinije   | „    | „      | 62. —  | 63. —   | „       |
| „ srednjefino                | „    | „      | 56. —  | 57. —   | „       |
| bombažno, amerik.            | „    | „      | 26.50  | 27.50   | „       |
| dalmatinsko                  | „    | „      | 31. —  | 32. —   | „       |
| Limon Mesinski               | „    | „      | 3. —   | 5. —    | „       |
| Pomaranče                    | „    | „      | 4. —   | 6. —    | „       |
| Mandeljni Dalmatinski        | „    | 100 K. | „      | „       | „       |
| „ Bari                       | „    | „      | „      | „       | „       |
| Pinjoli                      | „    | „      | „      | „       | „       |
| Boščji Dalmatinski novi      | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ Pulješki                   | „    | „      | 7.75   | 8. —    | „       |
| Širokve Pulješke             | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ Grške v veneih,            | „    | „      | „      | „       | „       |
| Sultanine                    | „    | „      | „      | „       | „       |
| Vamperli novi                | „    | „      | 29. —  | „       | „       |
| Oib-be                       | „    | „      | „      | „       | „       |
| Modra galica                 | „    | „      | 24. —  | „       | „       |
| Polenovsky srednje velikosti | „    | „      | 43. —  | 44. —   | „       |
| „ veliko                     | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ male                       | „    | „      | „      | „       | „       |
| Slaniki v velikih sodih      | „    | „      | „      | „       | „       |
| „ v 1/2                      | „    | „      | „      | „       | „       |
| Zveplo                       | „    | „      | „      | „       | „       |